



## KORUPCIJAS RISKU NOVĒRŠANA UZŅĒMUMĀ

1. Apzināt korupcijas riskus
2. Izstrādāt un ieviest pretkorupcijas pasākumus



## MEHĀNISMI KORUPCIJAS RISKU NOVĒRŠANAI:



• ĒTIKAS STANDARTI



• KOMUNIKĀCIJA UN IZGLĪTOŠANA



• IEKŠĒJĀS KONTROLES PASĀKUMI



• ZIŅOŠANAS VEICINĀŠANA

### KONTROLJAUTĀJUMI ATBILDĪGAJAM DARBINIEKAM

- Vai plānotā darbība ir uzņēmuma interesēs?
- Vai tā nav pretrunā sabiedrības interesēm?
- Vai tā atbilst uzņēmuma vērtībām?
- Vai tā ir likumīga?
- Vai esmu gatavs par to uzņemties atbildību?
- Vai šīs darbības neapšaubīs uzņēmuma un manu reputāciju un godprātību?
- Vai nekaunos par lēmumu/plānoto darbību stāstīt citiem?



## KĀ DĀVANA ATŠKIRAS NO KUKUĻA?



DĀVANA	KUKULIS
Neprasa preti konkrētu (bez)darbību	Preti tiek sagaidīta konkrēta (bez)darbība
Samērīgi reprezentācijas priekšmeti	Materiāli un nemateriāli labumi vai pakalpojumi
Neregulāras	Tiek pieprasīti
Atklātas, nevis slepenas	Tiek nodoti slepeni
Saderīgas ar ierasto uzņēmējdarbības praksi	Tiek doti savtīgos nolūkos



KUKULIS VAR BŪT JEBKURI MATERIĀLI VAI CITĀDA VEIDA LABUMI, TOSTARP:



- nauda un vērtspapīri;
- priekšmeti ar materiālu vērtību;
- pakalpojumi.



## ĀRVALSTU AMATPERSONU KUKUĻOŠANA



Latvijas amatpersona



Ārvalsts amatpersona



Kukulis Latvijā



Kukulis ārvalstīs

### KĀ RĪKOTIES, JA ĀRVALSTS AMATPERSONA PIEPRASA VAI IZSPIEŽ KUKULI?

- **NEDODIET** kukuli, tādējādi neiesaistoties krimināli sodāmās darbībās.
- **IEGAUMĒJIET** amatpersonas vārdu, amatu un izskatu, fiksējiet kukuļa pieprasīšanas mērķi, laiku, vietu un iespējamo kukuļa priekšmetu.
- **PĀRLIECINIETIES** par savām tiesībām, lai nekļūtu par krāpšanas vai izspiešanas upuri, – informācija pieejama arī Latvijas vēstniecībā vai pārstāvniecībā.
- Nekavējoties **ZIŅOJIET** konkrētās valsts tiesībsargājošajām iestādēm vai sazinieties ar Latvijas vēstniecību.



## EKONOMISKĀS SADARBĪBAS UN ATTĪSTĪBAS ORGANIZĀCIJA (OECD)

"Labās prakses vadlīnijas iekšējās kontroles, ētikas un atbildības jautājumos" rekomendē uzņēmumiem ieviest efektīvus iekšējās kontroles pasākumus un ētikas standartus ar mērķi novērst un identificēt ārvalstu amatpersonu kukuļošanu, cita starpā ietverot arī to, ka:

- 1) uzņēmuma vadība aktīvi atbalsta un īsteno uzņēmuma iekšējās kontroles un ētikas prasības;
- 2) uzņēmuma pretkorupcijas politika ir skaidri formulēta un saprotama;
- 3) iekšējās kontroles un ētikas prasību izpilde ir jebkura līmeņa darbinieka pienākums.

Vairāk: [www.knab.gov.lv](http://www.knab.gov.lv)



## ATBILDĪBA PAR KORUPTĪVIEM NOZIEGUMIEM



### FIZISKĀM PERSONĀM

Krimināllikumā fiziskām personām par kukuļošanu valsts amatpersonai noteikta atbildība:

- brīvības atņemšana līdz 5 gadiem;
- par kukuļdošanu lielā apmērā vai ja to ir izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās – brīvības atņemšana līdz 8 gadiem (iespējama mantas konfiskācija);
- ja to ir izdarījusi organizēta grupa – no 2 līdz 10 gadiem (iespējama mantas konfiskācija).



### JURIDISKĀM PERSONĀM



Ja fiziska persona vai attiecīgās juridiskās personas koleģiālās institūcijas loceklis ir veicis kukuļdošanu juridiskas personas (ieskaitot valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrības vai personālsabiedrības) interesēs, labā vai tās nepienācīgas pārraudzības vai kontroles rezultātā, juridiskajai personai var piemērot piespiedu ietekmēšanas līdzekli:



- tiesību ierobežošanu, tostarp tiesības saņemt aizdevumus veksportam uz ārvalstīm, piedalīties valsts un pašvaldības iepirkumu procedūrā;
- mantas konfiskāciju;
- naudas piedziņu līdz pat simt tūkstoš minimālo mēnešalgu apmērā – līdz 37 miljoniem eiro;
- likvidāciju.



**KORUPCIJA** ir kukuļošana un jebkura cita to personu, kam uzticēta atbildība valsts vai privātajā sektorā un kas pārkāpj savus pienākumus, rīcība, kas ir vērsta uz nepelnītu priekšrocību iegūšanu sev vai citiem.



**KUKUĻDOŠANA** ir materiālu vērtību, mantiska vai citāda rakstura labumu nodošana vai piedāvāšana personiski vai ar starpnieku personai, lai tā, izmantojot savu dienesta stāvokli, izdarītu vai neizdarītu kādu darbību kukuļdevēja interesēs.



**Nevilcinies, ziņo KNAB anonīmi: 80002070**